

Norsk 4.trinn

OMRÅDE	KOMPETANSEMÅL	IUP - MÅL	LOKALE MÅL – JEG KAN	Uke/Tips
Muntlig kommunikasjon	Eleven skal kunne lytte etter, gjenfortelle, forklare og reflektere over innholdet i muntlige tekster.	Eleven skal kunne lytte til muntlige tekster og gjenfortelle og reflektere over hovedinnholdet i dem.	<ul style="list-style-type: none"> - gjenfortelle og gi konstruktive tilbakemeldinger på noe andre forteller - stille spørsmål ved bruk av spørreordene hvem, hvor, hvorfor, hvordan - lytte til oppleste tekster, sanger, radioprogram og andre muntlige tekster som andre framfører, og gjenfortelle og reflektere over innholdet 	
	Eleven skal kunne forstå noe svensk og dansk tale.	Eleven skal kunne lytte til svensk og dansk dagligtale og gjengi sentralt innhold.	<ul style="list-style-type: none"> - lytte til høytlesing fra svenske og danske barnebøker, samtale om innholdet og svare på spørsmål - gjengi hovedinnholdet i svenske og danske sanger og/eller filmer 	
	Eleven skal kunne bruke et egnet ordforråd til å samtale om faglige emner, fortelle om egne erfaringer og uttrykke egne meninger.	Eleven skal kunne bruke et presist ordforråd i samtaler om egne erfaringer og meninger, og bruke fagord i samtaler om faglige emner.	<ul style="list-style-type: none"> - forklare hva et argument er, og hva som skiller gode argumenter fra dårlige - lage begrepskart - lage begrepskart og tankekart over faglige emner - delta i læringssamtaler - lage V-(Ø)-L skjema - fylle ut et V-(Ø)-L skjema med vekt på «jeg-vet» og «jeg ønsker å vite» 	
	Eleven skal kunne samhandle med andre gjennom lek, dramatisering, samtale og diskusjoner.	Eleven skal kunne bruke språket til samhandling med andre i samtale og diskusjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - praktisere regler for en gruppesamtale ved å lytte, be om ordet, holde seg til tema og vise respekt for andre - argumentere for og mot i saker som angår skolehverdagen - samtale om hendelser og opplevelser, og lytte til andre - bli med i lek, forhandle om og forholde seg til regler, fortelle hvordan man ber andre med inn i leken 	Klassesirkel
	Eleven skal kunne følge opp innspill fra andre i faglige samtaler og stille oppklarende og utdypende spørsmål	Eleven skal kunne lytte til og gi konstruktive kommentarer til medelever i faglige samtaler, og stille spørsmål som belyser og utdyper tema.	<ul style="list-style-type: none"> - bruke læringspartner til å øve seg på å lytte, kommentere og stille spørsmål til andres arbeid - skrive ned spørsmål under framføringer til medelever for å kunne bruke disse i videre arbeid med tekster 	To stjerner og et ønske. Ferdigheter fra Samarbeidslæring.
	Eleven skal kunne variere stemmebruk og intonasjon i framføring av tekster.	Eleven skal kunne fremføre tekster med variert intonasjon og stemmebruk og utvikle kriterier for framføringen.	<ul style="list-style-type: none"> - gjenfortelle om emner innenfor barnelitteratur, faglitteratur, samfunnsfag og naturfag med innlevelse og forståelse - sammen med medelever, utvikle kriterier for framføring av tekster - bruke stemme og intonasjon som virkemiddel i dramatiseringer, høytlesning og diktframføringer 	
Skriftlig kommunikasjon	Eleven skal kunne lese tekster av ulike typer på bokmål og nynorsk med sammenheng og forståelse.	<p>Eleven skal mestre ulike lesestrategier for å lese sammenhengende og med god forståelse (ulike typer tekster) på bokmål og nynorsk.</p> <p>Eleven skal kunne forklare informasjon som er underforstått i en skjønnlitterær tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - lese for ulike formål, opplevelse, kunnskapstilegnelse og instruksjon - beherske ulike lesestrategier (se leseutviklingsplanen) - velge egnede lesestrategier i møte med ulike typer tekster - bruke BISON eller andre egnede lesestrategier for fagtekster - bruke ulike lesestrategier for å lese og forstå skjønnlitterære tekster på bokmål og nynorsk - samtale om og gjengi innholdet i ulike typer tekster 	<p>Jobbe med Leseklokka (Kaleido), bli bevisst på formålet med lesingen</p> <p>Letespørsmål og finnespørsmål.</p> <p>Konkretisere hvilke lese/lærestrategier. Tankekart OBIN</p> <p>➔ Ta med alle som skal brukes på 4.trinn – se Standard. Fordel de utover året og andre fag (t-timer?)</p>

Eleven skal kunne finne informasjon ved å kombinere ord og illustrasjon i tekster på skjerm og papir.	Eleven skal kunne kombinere ord og illustrasjon for å finne og gjengi informasjon i tekster på skjerm og papir.	<ul style="list-style-type: none"> - lese informasjon ut fra tabeller og diagrammer - bruke illustrasjoner, bilder og billedtekster til å hente ut og gjengi informasjon i fagtekster på skjerm og papir 	Jobbe med sammensatte tekster hele året.
Eleven skal kunne gjenkjenne og bruke språklige virkemidler som gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder.	Eleven skal kunne bruke språklige virkemidler som gjentakelse, kontrast og enkle språklige bilder i egne tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - bruke gjentakelser, kontraster og enkle språklige bilder i egne tekster 	
Eleven skal kunne lese, reflektere over og samtale om egne og andres tekster.	Eleven skal kunne lese, reflektere over og sette ord på sterke og svake sider i egne og andres tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - lage spørsmål til egne tekster og svare på spørsmål om egne tekster med målsetting om å forbedre eget arbeid - gi konstruktive tilbakemeldinger på andres tekster (f. eks «to stjerner og et ønske») 	
Eleven skal kunne bruke ulike typer notater og eksempeltekster som grunnlag for egen skriving.	Eleven skal kunne lage disposisjon og skrive egne (tekster)* etter mønster fra eksempeltekster.	<ul style="list-style-type: none"> - skrive en fagtekst etter "mønster" fra en annen fagtekst - skrive en disposisjon - skrive en disposisjon til en fagtekst ut fra kriterier for innhold 	
Eleven skal kunne skrive enkle fortellende, beskrivende og argumenterende tekster.	Eleven skal kunne skrive enkle (argumenterende eller beskrivende tekster).	<ul style="list-style-type: none"> - kjennetegnene på sjangrene fortelling, eventyr, fagtekst, brev, dikt, dagbok og plakat - skrive i ulike sjangre (f.eks. fortelling, eventyr, fagtekst, brev, dikt, dagbok og plakat...) - lage tankekart før tekstskaping - legge inn beskrivelser i fortellende tekster - skrive et avisinnlegg og argumentere for en sak - skrive et brev for å si sin mening 	+noe om tekster ulike formål Eventyrbok på BookCreator (se Sharepoint eller spør Andora)
Eleven skal kunne skrive med sammenhengende og funksjonell håndskrift, og bruke tastatur i egen skriving.	Eleven skal kunne bruke sammenhengende og funksjonell håndskrift Eleven skal kunne skrive tekster ved enkel bruk av touch.	<ul style="list-style-type: none"> - bruke sammenhengende og funksjonell stavskrift i eget skrivearbeid - forslag: Eleven skal skrive med leselig funksjonell håndskrift - mestre enkel form for touch og bruke tastaturet effektivt i egen skriving 	
Eleven skal kunne strukturere tekster med overskrift, innledning, hoveddel og avslutning.	Eleven skal kunne skrive tekster med planlagt innledning, hoveddel og avslutning.	<ul style="list-style-type: none"> - lage disposisjon for å strukturere egne fortellinger, med innledning, hoveddel og avslutning - forklare hva som kjennetegner innledningen, hoveddelen og avslutningen i ulike typer tekster - skrive fortelling etter disposisjon 	Bruke skriverammer fra f.eks. Kaleido og Ordriket Skriveforståelse – skriv tekster!
Eleven skal kunne variere ordvalg og setningsbygning i egen skriving.	Eleven skal kunne variere ordvalg og setningsbygning i egen skriving.	<ul style="list-style-type: none"> - skrive ord med stumme konsonanter riktig - forklare og bruke kommaregel før ordet <i>men</i> og etter oppramsing, i egne tekster - variere oppstart av setninger med ulike typer bindeord (f.eks. plutselig, endelig, derimot, derfor, dessverre, ellers, likevel, kanskje, ofte, av og til, til slutt, da, imidlertid, i stedet for, snart, straks, etter en stund...) og eksperimentere med ulik setningsbygning 	Skriveforståelsebøker
Eleven skal kunne lage tekster som kombinerer ord, lyd og bilde, med og uten digitale verktøy.	Eleven skal kunne illustrere fagtekster med bilder, statistikk og grafer e.l. Eleven skal kunne lage digitale presentasjoner med relevante illustrasjoner og lyd.	<ul style="list-style-type: none"> - legge inn lyd, bilder og tegninger i egne tekster (PowerPoint, Paint, Photo story m.m.) - lage plakater med bilder og illustrasjoner for å presentere et tema - legge fram eget arbeid for andre elever og forklare framgangsmåter og valg av virkemidler 	Lage presentasjoner Planlegge og begrunne valg av virkemidler CL – ekspertkarusell
Eleven skal kunne søke etter informasjon, skape, lagre og gjenfinne tekster ved hjelp av digitale verktøy.	Eleven skal kunne søke etter informasjon i digitale kilder, og bruke den i egne tekster.	<ul style="list-style-type: none"> - finne stoff om gitt tema på internett ved bruk av oppgitte lenker - lagre innhentet informasjon og bruke den som grunnlag for å skrive egne faktatekster - skrive i tekstprogram, bruke retteprogram, lagre eget arbeid og hente dette opp igjen for å arbeide videre - skrive e-post 	Tverrfaglig

	Eleven skal kunne bruke bibliotek og Internett for å finne stoff til egen skriving.	Eleven skal kunne bruke kjente kilder på internett for å finne stoff til egen skriving. Eleven skal kunne bruke biblioteket til å finne tekster til egen skriving.	<ul style="list-style-type: none"> - foreta informasjonssøk på internett ved hjelp av kjente søkemotorer og bruke informasjonen i eller som utgangspunkt for egen skriving - vise til noen sikre informasjonskilder på internett - bruke biblioteket for å finne informasjon som utgangspunkt for egen skriving 	Si noe om kildekritikk Sammen med samfunnsfag
Språk, litteratur og kultur	Eleven skal kunne beskrive ordklasser og deres funksjon.	Eleven skal kunne bøye substantiv, verb og adjektiv, og gi eksempler på hvordan ord endrer mening når de bøyes. Eleven skal kunne finne eksempler på personlig pronomen i en tekst.	<ul style="list-style-type: none"> - bøye substantiv i ubestemt og bestemt form entall og flertall - bøye verb i presens, preteritum og presens preteritum - gradbøye adjektiv - vise hvordan ord endrer mening i ulike bøyingsformer (en gutt – gutter) - finne personlige pronomen i en tekst, skille mellom entall og flertall og bestemme person 	Høyfrekvente ikke lydrette ord Plukkfisk og leker med ordklasser.
	Eleven skal kunne forklare hvordan man gjennom språkbruk kan krenke andre.	Eleven skal kunne beskrive egen og andres språkbruk i ulike situasjoner.	<ul style="list-style-type: none"> - diskutere tekster som handler om språkbruk som kan krenke andre - ta ord ut av kontekst og diskutere om det er ordene i seg selv eller måten de blir brukt på som er sårende - formulere tilbakemeldinger positivt 	Sammen med sosial kompetanse og sosialt mål.
	Eleven skal kunne beskrive eget talemål og sammenligne med andres.	Eleven skal kunne lytte til ulike talemål og dialekter og beskrive likheter og forskjeller mellom eget talemål og andres.	<ul style="list-style-type: none"> - lytte til sang og tale på dialekt, og finne eksempler på likheter og ulikheter med eget talemål - fortelle hva som kjennetegner eget talemål 	
	Eleven skal kunne samtale om innhold og form i sammensatte tekster.	Eleven skal kunne beskrive bruk av estetiske virkemidler i (sammensatte tekster), og gi eksempler på hvordan tekst, bilder og lyd kan utfylle og supplere hverandre.	<ul style="list-style-type: none"> - finne opplysninger i en sammensatt tekst ved å kombinere ord og illustrasjon, og vise hvordan bilder og lyd understreker innholdet i tekster - beskrive noen estetiske virkemidler i sammensatte tekster - sammenligne sammensatte tekster om samme tema og beskrive hvilke valg som er gjort for å få fram innholdet i teksten - diskutere hva som skiller ulike former for sammensatte tekster, f.eks. reklame og læreboktekster, og hvorfor ulike former passer for ulikt innhold 	Jobbe med sammensatte tekster hele året. Bruk tekster fra Overgangsprøver og Nasjonale prøver.
	Eleven skal kunne gi uttrykk for egne tanker og opplevelser om barnelitteratur, teater, film, dataspill og TV-program.	Eleven skal kunne beskrive og vurdere dataspill. Eleven skal kunne lese, vurdere og presentere barnebøker.	<ul style="list-style-type: none"> - skrive og presentere bokanmeldelse for elever i klassen - skrive og dele en anmeldelse av et dataspill/film eller teater 	
	Eleven skal kunne samtale om sanger, regler, dikt, fortellinger og eventyr fra fortid og nåtid på bokmål, nynorsk og i oversettelse fra samisk og andre språk.	Eleven skal kunne lytte til og samtale om tekster på nynorsk. Eleven skal kunne gjøre rede for hovedpersoner, handling og spesielle særtrekk i fortellinger og eventyr. Eleven skal kunne gjengi innholdet og beskrive formen i (sanger, regler og dikt).	<ul style="list-style-type: none"> - gjengi hovedinnholdet i sanger, regler og dikt - fortelle hvordan regler og dikt skiller seg fra prosa - lytte til dikt, sanger og fortellinger på nynorsk og gjengi innholdet i disse - dele eventyr inn i ulike grupper, og beskrive typiske trekk i eventyr fra forskjellige land - gi uttrykk for egen mening om budskapet i eventyr og fortellinger 	
	Eleven skal kunne gi uttrykk for egne tanker om språk, personer og handling i tekster fra ulike tider og kulturer.	Eleven skal kunne sammenlikne tekster fra ulike tider og kulturer, og gi uttrykk for egne tanker og meninger.	<ul style="list-style-type: none"> - sammenlikne eventyr fra ulike land, og beskrive likheter og ulikheter - lese, høre og sammenlikne nye og gamle tekster, og beskrive forskjeller og likheter på språk, form og innhold - sammenlikne og beskrive tekster fra ulike kulturer - skrive bokanmeldelser fra selvvalgte bøker, om innhold og egen opplevelse 	Eventyr fra hele verden

Digitale ferdigheter

Muntlige ferdigheter

Å kunne lese

Å kunne regne

Å kunne skrive

Ord og begreper:

form, stilling, størrelse, plass, rekkefølge, antall,
første, siste, midterste,
lyd, språklyd, bokstav, stavelse, ord, mellomrom, setning, punktum, spørsmålstegn, linje,
forfatter, illustratør,
diktat

Ord fra NSL +++

Alder, ankel, arbeid, arm, art, asfalt, baksete, bambus, bank, begravelse, beite, bjelke, bygd, deig, dinosaur, drakt, eksempel, ekspedisjon, ende, fiskestang, flodhest, fordypning, forfatter, fossil, fugleart, fuglekasse, følelse, gjenstand, gjerde, havregryn, historie, hovedperson, hverdag, hulle, isfjell, jaktområde, kalv, Karasjok, kirke, kiste, kjøtteter, komet, konkurranse, kortstokk, krav, kroppsspråk, materiale, melkevei, museum, myr, nordlys, opplysning, paradiset, refleks, reklame, replikk, salt, samfunn, samtale, savanne, sannhet, skjelett, skoledag, skål, strømpe, svar, svømmehall, syk, sykehus, syn, tallerken, tegnefilm, telefon, temperatur, tommelfinger, ungdom, utseende, vaffel, varmegrader, ved, vær

Advare, angripe, avbryte, avgjøre, avtale, behandle, behøve, delta, forstyrre, fortjene, forbause, forstyrre, fortjene, gjette, herme, hindre, hoste, hviske, hyle, kose, lagre, luften, lytte, løse, mistenke, nå, overta, protestere, reagere, savne, sjekke, skravle, skylde, skyve, slappe av, straffe, styre, sulte, svinge, synge, tilhøre, tjene, tvile, tørre, tåle, undersøke, unngå

Berømt, beryktet, ekte, falsk, forsiktig, gal, ledig, lykkelig, plutselig, positiv, rask, skadelig, skummel, sliten, tålmodig, ukjent, umulig, ung, ærlig

Mye,